

Izhaja vsaki dan. —
 Izdani ob nedeljah in praznikih ob 5. uri. ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.

Politične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v vsakih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Objave in naročbe urejema urava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. sveđer. — Cene oglasov 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zavzame in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
 za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Naročbe brez dopsilane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana plačila se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
 Izbavitelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
 Poštne-branilnični račun št. 652.941.

Brzjavne vesti.

Oporoka dobrotnika.

DUNAJ 5. Bankir Torsch, ki je umrl pred nekoliko dnevi zapustil je 840.000 kron v dobrodelne svrhe.

Ločitev skandinavske unije.

KRISTIANIJA 5. Storting bo v soboto razpravljal o karlsbadkem dogovoru.

Portsmouthska mirovna pogodba potrjena.

TOKIO 5. (Reuterjev biro) Tajni svet je potrdil mirovno pogodbo.

Iz Maroka.

TANGER 5. (Reuterjev biro) Ben Jusuf, ki je provzročil umoritev na avstroogrskem podkonzulu Maddenu v Mazganu, se je izročil oblastnjam. V Mazganu so aretivali pet sokrincev Jusufovih.

Preiskovanja radi bomb.

CARIGRAD 5. Armensko pokopališče v Pancaldi (predmestje Pera) je bilo danes v svrhu preiskovanja obkroženo od vojakov, kar je v okolici provociralo veliko gnenjenje. Govori se, da so v Peri zopet našli bombe.

Srbska Skupščina.

BELIGRAD 5. Skupščina je sklicana na 13. t. m. na redno zasedanje 1905.

Kolera na Pruskem.

BEROLIN 5. »Staats Anzeiger« poroča: Od 4. do 5. t. m. opoldne ni bilo sporočeno o nobenem novem slučaju kolere na Pruskem.

Iz norveškega stortinga.

KRISTIANIJA 5. Provizorično povišanje sladkorne carine, ki jo je nedavno odobril storting, je bilo sinoči od stortinga z 89 proti 28 glasom konačno vprejevo.

STOKHOLM 5. Obe zbornici državnega zbora sta vladni načrt glede dogovora o ločitvi unije izročili posebnemu odtoku, ki ga je vsaka zbornica izvolila.

Gibanje proti japonskim ministrom.

TOKIO 6. (Reuterjev biro.) Javno gibanje proti mirovni pogodbi se je faktično poleglo, a sedaj je pričel boj proti ministrom, ki bodo morali prestajati hude napade, ko prične parlament svoje seje.

Egiptolog Zimmermann okraden.

PARIZ 5. Amerikanskemu egiptologu Zimmermannu je bila v nekem tukajšnjem hotelu ukradena zbirka egiptovskih starin v vrednosti bajne enega milijona frankov. Neki v hotelu bivajoči Anglež je bil aretovan; našli so pri njem nekaj komadov zbirke.

Nemški kolonijalni kongres.

BEROLIN 5. Nemški kolonijalni kongres je bil danes odprt v vojvodi Ivanu Albrehtu Meklenburškem. Navzoči so bili državni tajnik Posadowsky, ministar Sehnstatt in Möller, državni tajnik Kraetke,

minister za kolonije Stübel, in mnogo kolonijalnih častnikov. Vojvoda Ivan je med drugim izjavil: Čim viharneje izjavljajo protivniki, da je kolonijalna posest nepotrebna ali celo škodljiva, tem resneje in vestneje je treba nepristransko pretresavati razne nazore in iskati pota, da se storjene napake zopet popravi in pomaga pravičnim zahtevam do zmage.

Grško romunski spor.

BUKAREŠT 5. Diplomatičnim potom dospela poročila pravijo, da je položaj grške vlade omajen in sicer ne samo radi domačih političnih težkoč, marveč tudi radi vnanje politike. Trezni politiki grajajo postopanje nasproti Romunski ter se boje, da bodo valed tega silno trpeli grški interesi v Romunski. Predvidjati je, da pride po otvoritvi zbornice do sprememba v ministerstvu ter da sestavi novo vlado Teotok's. V tem slučaju je verjetno, da se zopet vzpostavijo normalni odnosi z Romunsko.

Novo japonsko posojilo.

KOLIN 5. Dopisnik »Köln. Zeitung« v Parizu je brzjavil, da se japonska vlada v Londonu, Berlinu in Parizu pogaja radi novega posojila, s katerim namerava Japonska vrniti domače posojilo.

Ogrska kriza.

DUNAJ 5. Ministerski predsednik baron Fejervary je danes zjutraj odpotoval v Badimpešto.

BUDIMPEŠTA 5. Posl. Telecky je vodstvu liberalne stranke priobčil svoj izstop iz stranke.

Dogodki v Rusiji.

PETROGRAD 5. »Novoje Vremja« poroča iz Moskve, da je rektor dal začasno zapreti vsučilišče, ker se je v prostorih vsučilišča od nedijaške strani vršil neki šbed.

Slovenci in uradništvo.

(Dopis s Kranjskega.)

Nova viša, celo najviša politična uradnika smo dobili na Kranjsko. Kako smo ju vprejeli? vprašujete morda. Kako? Čudno vprašnje. »Z mešanim čustvom« pač, bi se glasil nemški odgovor. Kako pa moremo vprejeti ju z »enotnim«, bodisi veselim, bodisi žalostnim čutom, ko smo mi sami »mešanib« čutov, ker osmreč kranjski Slovenci nismo »enotna«, »kompaktna« narodna masa enotnih političnih čutov. Saj nismo že veliko let več narod edin, narod složen. Že pred 10 leti je minister Baden, ki je bil v resnici naklonjen Slovanom, iskal osebao Slovencev, enotne slovenske stranke, v Ljubljani, ko je na Dunaju šul le o »klerikalcih« in »liberalcih«. Ali je bil našel »Slovence«, za katere

je povpraševal po odličnem županu Hribarju? Na njegov za slovenske politike nečastni opomin združili sta se bili za trenutek slovenski stranki, toda le za trenutek. Razpor so bili ponovili in so ga izlasti pod ministrom Koerberjem (ki itak ni želel enotnih narodnih političnih strank), gojili na Dunaju pridno, v Ljubljani pa prehudo in za Slovence preškodljivo.

S simpatijami ali pa antipatijami vsprejemati nova uradnika, bilo bi nepolitično. Naj bi ju morda vprejeli z odprtimi rokama? Čemu? Mari sta naše gore list? Ali gojita ista čustva in isto politično patrijično prepričanje kakor isti nepristranski Slovenci, ki ne marajo povsesevati političnega strankarstva? Ali naj jima mar z nezaupnostjo prihajamo nasproti? Zakaj? Saj dobro vemo, da imata določeno smer svojemu bodočemu delovanju, ki je v tem, da se bosta trudila ublažiti strankarski razpor med kranjskimi Slovenci, osobito med deželniimi poslanci, da bo možao spraviti deželni zbor zopet v aktivnost. Ali se jima to posreži? Gotovo. Klerikalna stranka bo brijes pripravljena delati in liberalni Slovenci jim ne bodo stavili ovir, ker bi sicer vlada napregla Nemce, ki gotovo ne odrežejo pomoči tma n e m š k i m a uradnikoma.

Toda o teh konjekturah nisem nameraval pisati, marveč le potožiti o uradništvu na Slovenskem. Povod moji tožbi pa ni to, da nova visoka uradnika v Ljubljani nista po rodu Slovencev; kajti taka tožba dandanes, ko smo Slovenci politično tako razprti, ni na mestu. Mi Slovenci v sedanjem položaju, valed svoje slabe politike, niti ne zaslužujemo, da bi slovenski rojaki prišli na tako odlična mesta.

Zaslužujemo pa in po pravici smemo terjati, da so oni nižji uradniki, ki obujejo z našim ljudstvom, naši sinovi! In takih sposobnih sinov imamo mi Slovenci dovolj. Ali na Štajerskem n. pr. so v slovenskem delu dežele že skoro vsi e. kr. uradniki, politični in justični, skoro s a m i N e m e c i, ki le za silo lomijo naš jezik in ki le z mržnjo opazujejo naše narodno gibanje. In kadar je izvršiti kako novo imenovanje uradnikov, vrši se v najnovejšem času tako, da je vse le Nemeem na korist. O tem so se nedavno britko pritoževali nekateri slovenski listi, osobito glade zadnjega imenovanja sodnijskih uradnikov na Štajerskem.

A tudi na Kranjskem je zapazil »Gorenjec« velike nedostatke, ko piše:

»Slovenski Narod« je minoli teden pričel statistični izkaz o akademično izobraženem uradništvu na Kranjskem. Iz tega izkaza posnemamo, da je bilo na Kranjskem vsega akupaj 368 juristov, in sicer 272 Slovencev, 91 Nemcev, 1 Lih in 4 nezanesljivi. Ne bomo razmotrivali dalje, v kakšem razmerju je številu uradnikov posamičnih narodnosti a številom prebivalstva v deželi,

pripominjamo le, da bi prišlo po pravem razmerju na vsa dežela le 16 Nemcev. Pojasniti pa moramo nekoliko narodnostne razmere glede uradnikov na Gorenjskem.

Pred vsem moramo povdarjati, da je vlada še vedno trdnega mnenja, da mora biti političen konceptni uradnik pri nas Nemec ali pa sploh brez polen. Ako je v zadnjih letih nekoliko Slovencev prišlo v politično službo, zgodilo se je to le valed vednih interpelacij v državnem zboru, in da se našim krogom nekoliko zavežejo oči. Zato se že skrbi, da vnet narodnjak ne pride daleč po lestvi državnega aparata. Za vladanje je sposoben le Nemeec. To se v pravi luči kaže pri kamniškem okrajnem glavarstvu, kjer ni n a m e š č e n n e e n s l o v e n s k i politični konceptni uradnik, čeprav šteje okraj razen par privadranih Tirolcev sime Slovence. Dosti bolje ni pri glavarstvih v Kranju in Radovljici, kjer je vsaj polovica konceptnih uradnikov trdih Nemcev.

Naj se nam nikaar ne prebacevs, da slovenskih političnih uradnikov sploh ni dobiti. Saj so nam znani slučaji, po katerih so slovenske kompetente sploh zavrnili, ali pa se jim je dalo vedeti že pozneje v službi: da je bolje zanje, če se obrnejo na drugo polje.

Precej podobne so razmere pri d a v k a r i j a h. Tudi tu vidimo v par mestih na Gorenjskem večino nemških uradnikov, ki so pa zraven še tako »komodni«, da se jim ne ljubi niti naučiti se pravilno slovenski govoriti, kaj šč le pisati! Poznamo jih nekaj, ki kljub mnogoletni službi ne znajo počteno spisati niti enega slovenskega stavka. In vendar je najmanje, kar so more zahtevati od davčnih uradnikov na Kranjskem, da so vsaj obeh deželnih jezikov zmoošni v govoru in pisavi, saj je narazčaja v tej stroki toliko, da se lahko izbira, in sicer prav počteno izbira.

Kar pa more vsakega Slovenca najbolj užaliti, je dejstvo, da naša osrednja uprava pošilja Nemce najraje v najlepši del naše dežele, na Gorenjsko. Znano nam je več primerov, kako so se v vsakem oziru izborni kompetente poganjali, da jih premaste z Dolejskega ali Notranjskega na Gorenjsko, toda pomagalo jim ni nič. Mesto je dobil Nemeec in naj si bo še tako mlad kompetent. Značilno za to je tudi zadnje imenovanje nekega avskultanta, odbornika »Südmarke«, za sodnega adjunkta na Gorenjskem.

Stareji kompetentje, po letih in po službi, so morali iti v male kraje po Dolenjskem, eden celo iz Kranjske gore v Mokronog, dočim je naš adjunkt, ki substituiral ženekaj mesecev v Črnomlju, prišel srečno na Gorenjsko, v Črnomelj pa adjunkt, ki je kakor rojen Korčec pač toliko značaje, da ni zatajil svojega matericega jezika.

Potemtakem se ni čuditi, da zadobivajo

da se je ženska, razširivši roki, zrušila na tla in je potegnla za seboj še nekoliko svojih kričavih tovarišic. Zrak se je napolnil od krika in vriska.

— Izdajice! Izdajice! tudi vi držite s »popi«, ker branite njihove sužaje, naše ubijalce, je kričala gruča. Izenada je začelo padati kamenje, prah, blato na vozove in na stražarje. Ali Živan je zaklicel svojim ljudem:

— Bratje meščani! Dovolj je! Mi smo sedaj vojaki, nismo razbojniki. Treba da čuvamo te ljudi, za to smo jih prejeti. Nočemo dopuščati, da bi nam ukazovale ženske in izmeček grškega mesta. Meščani! Zberite se! Pred voze! Naperite kopje! Razženite besnilce. Udarite! Naprej!

Na migljaj se je zbrala četa meščanov, obrnila obraze proti množici, dočim so jim vozovi ostali za hrbiti. V hip so povsili kopje in zaklicali:

— V kraj, prekupčevalke! V kraj sodrga! ter brezobzirno posegli v besnečo množico. Kričaje, provaje, grozč se je pehal

PODLISTEK. 307

Prokletstvo.

Sgodovinski roman Avgusta Šenoce. — Nadaljeval in dovršil L. E. Tomič.

Prevel št. 0—8.

— Dobro je, brat sodnik, je potrdil Živan z glavo, da le ti pošteno obraniš ljudsko mestao vladanje pred novo silo, ker se mi nekaj sumljivo zdi. Prišlih ni vodil one prve čete, ali mogel bi dovesti drugo. Z Bogom, sodnik, z Bogom Herman: srečen vama mir in srečna ostanita. Oj! se je obrnil do čete, oj! Ljudje božji! Ganite se na prej na Grič!

Vozovi z ranjenci, orožjem in ujetniki so krenili počasi proti predmestju Ilice, da gredo mimo cerkve sv. Margarete. Čuden prizor! Kravav prizor kakor v času najhuje vojne. Preko roba vozov, ki so lakomnemu škofu imeli priversti zrnatoga plena, je visela tu strta roka, tam je gledal na smrt bled obraz, krvav po čelu, a očesi

uprti v nebo, nepremični od hudih bolečin. Tu je strčalo držalo kopje, tam je žvenketala zlomljena sablja, a po vsem potu so vozovi zapuščali za seboj sledi krvi, ki je pod vozovi kapala na zemljo. Povešenih glav, mračno so stopali ujetniki, privezani za vozove. Sram jih je bilo, da morajo pred očmi sveta stopati po mestu korak za korakom, zvezani kakor tatovi ali razbojniki. Preklinjali so tudi volove; ki so vlekli to krvavo breme, leno korak za korakom. Na srečo je Živanova četa pazorno spremljala vozove ter odbijala s kopjem napade množice, seosebno pa postopšča grške, ki so hotli pogaziti in zmrviti ranjence in ujetnike.

— Tolčite! Bijte jih! Derite jih na mehove! Razsesite te popovske sužnje! Doli zajimi! je rogovilila, hreščala besna gruča. Mej vsemi pa najbolj prekupčevalka s piščeti, kipčče, peneče se, prevračujoče oči, a pred njimi Jela Guska, ki je, mahaje z blatno metlo, stopala kakor zmoreda, da so jej krila letela po zraku. Živan! je zahreščala Guska, pograbitvi Benkoviča za roko, da j

nam v roke to smet, mi jo hočemo pokrstiti in spraviti v ime božje, kakor treba. Izroči nam ujetnike!

— V kraj, Guska! je odgovoril Živan mirno, osvobodivši si roko od nadležnice, v kraj, pravim ti. Ti ljudje so izročeni moji skrbi.

Ali Guska in nje tovarišice so skočile pred Žvana, ki je ravno stopal pred vsem sprevedom, in so tako zaustavile za hip vozove in ljudi.

— Živan! Živan! Daj! Daj! Hoteli so nas pleniti, zažigati nam; sedaj so oni naš plen, so kričale starke, mahaje z rokami.

— Daj Žvan! je vkipela Guska, stiskaje pest Žvanu pod nos, a očesi sta jej zablikali podobno divjemu ognju.

— Pustite me, nsumnice! Idite raje prodajat svojo plesnevo robo in ne mešajte se v moška opravila, odrezal se je srdito.

— Moraš! Moraš! je škripala Jela Guska in suhi roki sta se jej dotikali Žvanovega kopja. Ali v ta hip se je stresel Žvan, in jo sunil s kopjiščem tako silno,

naša mesta vedno bolj nemški značaj, izlasti pa še, ker imamo Slovenci še vedno tisto hlapčevsko naravo, da radi enega Nemca, ki slučajno sedi v družbi, ki pa umeje tudi slovensko — sicer sploh nima prostora na Kranjskem — govori vsa družba nemški. In tujec, ki čuje to, misli, da je kje gori na Solnograškem ali Nižjeavstrijskem. Pri tem nima oliko prav nič opraviti, saj se Nemec tudi ne ozira na družbo, čeprav ista obstoji iz samih Slovencev, temveč govori nalašč le nemški, kakor se je zavezal še — kakor dijak.

Naj bi naši poslanci posvečali malo več važnosti posamičnim imenovanjem. Smelo trdimo: če bi bilo na Spodnjem Štajerskem, kjer razsa renegeotov v mestih stanujejo le Slovenci, razmeroma toliko slovenskih uradnikov, kakor je nemških uradnikov na Gorjskem, zakričal bi ves nemški Štajer, da bi se njegovo vpitje ne razlegalo le po vsej Avstriji, temveč preko Dunaja še v »rajho« in še huje bi bilo, če bi se kaj takega zgodilo na nemškem Češkem.

Za splošno volilno pravico.

Zvršetak govora g.a. Kristana:

Največi naš greh pa je tista naša prokleta lojalnost. Tej bodi enkrat konec. In za to vas vprašujem naovič: Ste-li pripravljeni za boj z vsemi sredstvi, do zadnjih konsekvenc, da ne pustite, tudi če bi bile potrebne žrtve?! Ste-li pripravljeni, da boste povsodi kazali svojo voljo? In to v gospodarskem oziru, ali z drugimi besedami: ste-li pripravljeni eventualno tudi malo stradati?! Če ste, potem pa v boj za splošno volilno pravico! Prav je: dol je Gautschem! Ali kle naš mora biti tudi: Zvela splošna, enakost in tajna volilna pravica, po kateri se bomo mogli razvijati politično, socialno in gospodarski! Klerikalizma se ne bojimo, ker splošna volilna pravica bo dajala prilike za vzgajanje ljudstva in agitacijo. Tega treba: narodi sami morajo začeti voditi politiko.

Ali kako naj bo vodijo ob takih razmerah, kakor sedaj, ko široki sloji niti pojma nimajo o politiki in političnih razmerah.

To svojo trditiv tje ilustriral govornik pripoveduje, kako čudne pojme ima naše ljudstvo o javnih stvarih. O vsem, kar se godi ali ne godi, meni to ljudstvo, da cesar tako hoče, oziroma noče. Če je kje oblast prepovedala razobešenje italijanske zastave, se je zgodilo to, ker cesar noče take zastave. Če smej kje razobesiti slovensko zastavo, se je zgodilo to, ker cesar hoče tako, ker ima Slovence posebno rad! Take pojme ima naše ljudstvo o javnih stvarih! A kako naj bo poučeno to ljudstvo, ko nikdar nič ne čita in ne išče prilike, da bi se poučilo? Če rečeš nekemu človeku, naj si kupi kak list, kjer bo čital to in to, se izgovarja, ali da nima časa, ali da je škoda 2 novičev. Nič pa ni škoda, če gra potem v gostilno, in zapije tam 30, 40 novč., a zakvarta morda tudi 2 gl.

Mi trebamo najprej, da se bo ljudstvo zanimalo za javne stvari. A v dosrgo tega cilja bo služila splošna volilna pravica, ki bo dajala prilike za pouk.

A splošne volilne pravice si moramo želeiti tudi z ozirom na nujno potrebno rešitev narodnega vprašanja. Brez parlamenta, izvoljenega na podlagi splošne volilne pravice, ne bodo nikdar urejene narodnostne

ta klope, na katerem si mogel le razločevati rdeče razjarjenje in blede besailo obrazov, drhteče roke, vrteče se oči, izkrivljene ustnice, a ob tem se je čulo neprestano:

— Izdajalec! Izdajalec! Kapiteljci so vas podkupili. Po čem je vaša duša? Izdajalec!

Ali Živan in njegovi se niso brigali za psovke in grožnje krvičnejše množice in so šli vedno dalje. A ko je mestna smet opazila, da bi to meščansko kopje moglo res krvavo potipati njihova rebra, razpršila se je v hipu kakor seme, ko je sejalec meče široko po brazdah. Še kak bip je trajal krik, še je bilo čuti tu pa tam kako grožnjo, ali jezo rotanjske prekupčevalci, ali potem je obmolnilo vse. Tako je mogla Živanova četa mirno spremitei ujetnike in ranjence v mestno hišo, kjer je kmalo potem zdravnik Cavagnoli sukal rokave kakor kak mesar, obvezovaje ob pomoči lekarnarja Gialimella in mestnega brivca težke in lahke rane enakomerno hitro.

(Pride še.)

razmere. Kajti le tisti, ki imajo interes na tem, da pride do narodnega miru, bodo radi pomagali, da pride do takega miru. Kakor more priti na Ogrskem le po splošni volilni pravici do narodne pravičnosti, tako je tudi pri nas v Avstriji.

Govornik je zaključil: Danes ne bom predlagal nikake resolucije. Samo pozivljam vsa, skrbite, da se bodo tudi od tu, iz Primorja, na Dunaju čuli glasovi za splošno volilno pravico. In zaključujem trojnim vzklikom: Proč z Gautschem! Proč z vsemi sovražniki volilne pravice! Proč z neodgovorno kamarilo!

Avstrijska poslanska zbornica.

Dunaj 5. Ko so bile prečitane došle vloge in sta minister za notranje stvari in minister za deželno brambo odgovorila na interpelacije, je izjavil predsednik, da je včeraj posl. Sternbergu odtegnil besedo radi nesporszuma; menil je, da je šlihal, da govori Sternberg o terorizmu zbornice. Zatorej umakne svoj ukrep in pozove posl. Sternberga na red, ker je razžalil posamezne poslance.

Nato je predsednik dal besedo posl. Sternbergu, proseč ga, naj varuje parlamentarne oblike. Posl. Sternberg se je radi včerajšnjega čina, ki ga je storil v razburjenosti, opravičil pred zbornico ter je nato nadaljeval svoj govor.

Govornik je nasproti posl. Lecherju izjavil, da je narodno plemstvo nositelj narodne moči in prosvete ter je konečno pozval parlament naj stoji v ogrski krizi za krovo.

Zbornica je nato razpravljala nujni predlog posl. Šukljeja, glede naraščajočega izseljevanja iz Dolenjske.

Posl. zbornica je vsprejela nujni predlog posl. Šukljeja. Minister za notranje stvari je naglašal, da ni naraščajoče izseljevanje iskati samo v gospodarski krizi, ampak tudi v sugestivnem učniku prejšnjih vspešnih izseljevanj. Vlada je mnenja, da ni mčžao s policijskimi sredstvi nasprotovati izseljevanju.

Vlada noče izseljevanja ni povspšeševati niti omejevati, a za izseljence hoče skrbeti tudi v inozemstvu in olahčati jim povrnitev. Vlada hoče proučavati sedanje stanje ter povspšeševati kulturno in gospodarsko povzdigo dežele.

Na to je zbornica pričela razpravljati nujne predloge glede uvedanja splošne, direktne, enakost in tajne volilne pravice. Posl. Kramsč, Šusteršič, Freal, Breiter in Daszyski so utemeljevali nujnost svojih predlogov ter so naglašali brezpopojno potrebo, da se sedanji parlament privilegijev nadomesti z zbornico, ki bo reprezentirala pravo voljo ljudstva, ki prinese rešitev državi in ob enem edino sredstvo, da se mirnim potom reši narodnostni boj. Nobena sila ne more zadržavati naravnega procesa modernege prorejenja sedanjega troblega, nesposobnega državnege zastopstva. Nemci bi se morali, mesto da se iz praznega strahu upirajo volilni pravici, postaviti na čelo gibanja. Na to je bila razprava zaključena.

Prihodnja seja jutri. Med došlimi vlogami je bil tudi nujni predlog posl. Ebenhoeha in tovarišev, glede zakonskega načrta splošne, tajne in direktne volilne pravice z ozirom na narodnostne, kulturne, gospodarske in socialne različnosti Avstrije.

Nadalje nujni predlog posl. Mazorane glede ustanovitve juridične in filozofične fakultete v Trstu z italijanskim učnim jezikom na stroške občine Trst in drugih italijanskih občin in nujni predlog posl. Hortise, nej se dijakom italijanske narodnosti, ki so v Italiji dovršili visoke šole prizna dotične študije in doktorske diplome.

Sadovi dualizma.

Sklepi shoda hrvatskih poslancev na Reki tvorijo nekako senzacije. Izlasti tudi v nekaterih naših slovenskih krogih v Trstu so ti sklepi izzvali nekako vznemirjenje. Mnenja in sodbe gredo zelo navskriž o sklepi hrvatskih poslancev, s katerim so madjarskim koaliranim strankam izrekli svoje simpatije ter določili šnjimi tudi stopiti v kontakt. Kakor rečeno, emi soglašajo s tem sklepom, drugi ga obsojajo najodločneje. Nu, mi menimo, da je o tej stvari težko izrekati sodbo, ker so bile razprave tajne in posvzamo le sklepe, ne pa razgovorov, ki so dosorili te

sklepe. Ne upamo si izrekati sodbe, ker ne moremo vedeti, kakovi posebni momenti so bili odločilni za zbrane poslance.

Vsekako pa ni čudo, da se velik del naše javnosti nikakor ne more spoprijazniti s temi sklepi, ker mu je še preživo v spominu, kako so Madjari vedno gazili sklenjene pogodbe, kako rušili dogovore, kako teptali pravice Hrvatske, kako kratili iste v državnih pogodbah zajamčeno samostojnost, kako krčili veljavnost hrvatskega jezika na vseh skupnih ustaveh na teritoriju Hrvatske, in izlasti: koliko je moral narod hrvatski pred par leti pretrpeti, ker je bila mera krivice in nasilstva prekipela.

Na drugi strani pa se tudi ni čuditi, ako bi hoteli sedaj Hrvatje vračati Dunaju z isto mero, s katero je on njim meril vedno dosedaj v Translajtaniji in Cislajtaniji. Seveda je bilo vse to postopanje Dunaja le posledica dualistiške razkrojitve monarhije, tega zločina in prokletstva za slovenske narode v monarhiji in za to posledajo samo. Za namen, radi katerega je bil vsstvarjen dualizem, je bil skrajno nemoralen. Dualizem so vsstvarili zato, da bi dva gospodovalna naroda mogla vse druge narodnosti tiščati k tlom, jih držati v narodnem in političnem robstvu. Ne morda nada, da bo to, kar so hoteli vsstvariti, koristno za monarhijo in oje narode, ampak le špekulacija zdvijanega egoizma dveh objestnih narodov je kumovala rojstvu dualizma. Zato smo bili mi vedno in dosledno neizprosni sovražniki dualistiške firme monarhije in naše neomsajeno prepričanje je bilo vedno, da se more monarhija rešiti iz krize le s tem, da se neha dualizem. Le Dunaj ni hotel tega videti, in je silil vedno globlje v greh in zmoto, in je z zaslepljeno trmo podpiral le one, ki so se okoričevali na dualizmu na škodo slovenskih narodov in ne na korist monarhije. Dunaj je bil vedno trdovraten grešnik, a največi njegov greh je dualizem. Sedaj pa je prišla ne-meza. Sadovi grehov gredo v klasje. Danes ima Dunaj njih, katere je favoriziral, proti sebi kakor neizprosne sovražnike, a nima na svoji strani niti njih, katere je pustil brezsrčno tlačiti.

Ne, ni se čuditi Hrvatom, ako hočejo vračati kakor so prejimali. Psihološni moment na shoda za Reki je povsem jasen. Prosimo čitatelje, naj se spomnijo, da sta minoli komaj dve leti, ko so zastopniki naroda hrvatskega zaupno hiteli na Dunaj, da bi izprosili milosti in pomoči za hrvatski narod pred zločinskim divjanjem jednega Khuena, ki je bil le izvrševatelj volje istih Madjarov! A kaj se je zgodilo? V tistih groznih dneh Khuenovskega bestijalizma, ko je na vseh koncih Hrvatske tekla hrvatska kri in ko so se poznale ječe z nesrečnimi žrtvami krutega in brezvestnega zistems, v tistih groznih dneh, ko je narod hrvatski tako potreboval tolažbe in pomoči, našli so njegovi zastopniki na Dunaju — zaprta vrata. Tega Hrvatje niso pozabili in tudi niso mogli pozabiti. Nečloveški in bestijalni sistem Khuenov je bil posledica dualizma, a sedanje psihčno razpoloženje Hrvatov je naravna posledica tega zistems. Torej so tudi sklepi na Reki sad dualizma. Dunaj je bil vedno trdovraten grešnik. Bli sklepi shoda umestni ali ne, Dunaj pa nima pravice tožiti, ker zanj velja Goethejev verz: »Denn alle Schuld rücht sich auf Erden!«

Ratifikacija mirovne pogodbe.

Iz Washingtona poročajo od 4. t. m.: Ruski poslanik baron Rosen in japonski odposlanec sta imela danes v državnem oddelku razgovor, ter sta pretresavala točno obliko pooblastil, ki je bosta car in mikado poslala njima brzobjavnim potom, kakor hitro bo določena dan za zameno ratifikacije.

Teroristi na Japonskem.

Londonski listi poročajo, da zadnje vesti došle iz Japonske potrjujejo, da so bili veliki vojaški magazini v Širošimi navlačeč zažgani. Nevolja radi mirovne pogodbe se ni kakor ni zmanjšala, skoravno vlada upotrebljuje tozadevno najostreje mere. Opozicija ee kaže manje odkrito, a postopa pa tem brezobzirneje kakor prve dni, ko se je zvedelo o določbah mirovne pogodbe, sklenjene v Portsmouthu.

Eksplzija oklopnjače »Mikase« in požar vojnih skladišč v Širošimi, ki sta zahtevala toliko človeških žrtv in toliko milijonov, eta bila delo fanatičnih teroristov, ki

menijo, da je japonska sklenila sramoten mir. Toda vzlic temu divjanju teroristov bo mir potrjen, čim se sestane japonski parlament v zasedanje.

Za sedaj je tudi angleška eskadra odgledala obisk v japonskih pristaniščih, ker se je bati, da bi japonski teroristi porabili to priliko in priredili demonstracije proti sklepu miru.

Dogodki v Rusiji.

Witte in novo rusko ministerstvo.

Iz Londona poročajo, da je grot Witte izjavil nasproti carju, da je pripravljen vsstaviti ministerstvo, ako se mu dovoli, da si sam izbere vse ministre in da se uprava v Rusiji uredi na priprostejši način.

Drobne politične vesti.

Srbski princ pred carjem. Iz Petrograda poročajo, da je car minolo sredo vsprejel v avdijenci srbskega princa Aleksandra, ki je uvrščen med carske paže.

Car obišče italijanskega kralja? Berolinski »Fageblatt« poroča iz Rima, da je gotovo dejstvo, da obišče car italijansko kraljevsko dvojico. Car pojda v Rim tekem zime; ne ve se, ga bo-li spremljala carica ali ne.

— Zasedanje državnega zbora se odgodi, kakor javljajo z Dunaja, danes popoldne.

Amerikanski darovi za japonske vjetnike. Iz Petrograda so sporočili »Voss. Zeitung«, da izroči upravitelj ameriškega poslanstva japonskim vojnim vjetnikom v Madvedovem 32 000 rubljev, nabranih v Ameriki.

Z Balkana. Glasom vesti dospelih iz Monastirja sta nedavno pasirali makedonsko mejo dve grški ustaški četi pod poveljstvom grških častnikov. Isti četi sta sestavljeni iz zločincev, ki so ubežali iz tesalških ječ. Vojaška oblastnija je dobila povelje, naj z vso strogostjo postopa proti omenjenima četama.

Iz Ristoveca poročajo, da je neka grška ustaška četa ubila v vasi Armensko pri Florini bolgarskega svečenika, njegovega pomočnika in 2 kmets.

Domače vesti.

Zakaj se še ni izvršilo imenovanje učitelja za slovenski jezik na državni ljudski šoli na Lipskem trgu?! Na tukajšnji državni ljudski šoli na trgu Lipska je bilo razpisano mesto učitelja za slovenski jezik. Rok za ulaganje prošenj je bil določen do 26. avgusta, a z drugim oktobrom bi moralo biti imenovanje učitelja izvršeno. Danes pišamo 6. oktobra, a še ni ne duha ne sluha o kakem imenovanju. Najbrže na tukajšnjem namestništvu zopet kuhajo kake spletkerije na škodo pouka v slovenskem jeziku in na škodo slovenskih kompetentov. Nam se zdi, da je tudi ta stvar toliko vszna, da bi bila vredna, da bi se naši državni poslanci malce pobrigali zanjo. Mi si ne moremo misliti, da bi gospodje ob resni volji res ne mogli nekoliko vplivati na tako imenovanje. Ia še posebno, ako uvažujemo, da tu ne zahtevamo nič drugega, nego da oblasti postopajo v smislu njih lastnega razpisa!

To so razmere!! Minolo soboto je v Gropadi 20 letni delavec Rudolf Križmančič nevarno obolel. Oče njegov je takoj šel na Opčine iskat zdravnika. Ali ni ga našel doma. Potem je hitel na Prosek. Ali tu sem je prišel zastoj, ker se je zdravnik izgovarjal, da nima časa. Tako je revež bolnik čakal do srede na zdravniško pomoč. V sredo je pa šla njegova mati v okrajno bolniško blagajno. Tu so jo pošiljali od Judeža do Kajfeža. Zdravnika ni bilo, podpore pa tudi ne, ker so jej povedali, da te ne dob dokler nima zdravniškega pričevala.

To so razmere, to so naravnost — turške razmere! Kako hitro je bilo n. pr. kakih 70 orčnikov skupaj v Ricmanjih — kjer ni bilo potreba niti enega! Tu pa, kjer gre za javni blagor, za javno zdravje, tu ga ni enega zdravnika za oči okraj!!

To so — čudaki! Prejeli smo: Kdo bi si mislil, da se najde med naobraznimi sloji našega občinstva ljudi, ki se izpodtikajo nad »Vinsko trgatvijo«?! In vendar je temu

tako. »Vinska trgatve«, ki jo je priredilo minolo nedeljo pevsko društvo »Kolo« je bila »nemoralna«, ker da se je z njo — čujte in strmite! — zavajalo k — tatvini! Kedo pa ne smeje takemu — da ne rečemo bujega — najvemu modrovnanju? Vsa prireditev je nedolžna šala, kakor jo prirajajo širom naše grešne zemlje, ne da bi se kdo izpodtikal na takih prireditvah. Pri sv. Ivanu pa se nabaja ljudi, izobraženih ljudi, ki smatrajo »Vinsko trgatve« za — nemoralno! Ne vemo, je-li dotični gospod kedaj videl slšno priritev? Vemo pa, da »Trgatve« je in ostane povsem nedolžna zabava za male in velike. Mi bi ne pisali teh vstiev, ko bi nas ne bolelo slišati zabavljanja iz ust, ki bi ne smela metsti polen pod noge onim, ki delajo na to, da se naše ljudstvo moralizira in ne obratno! Dotični gospod pa naj se v bodoče prej informira o stvari in še le potem naj zabavlja — ako bo imel vzrok za to.

Povsodi zapostavljeni! Iz Barkovelj nam pišejo:

Te dni razpošilja e. in kr. državna loterijska direkcija vsem tobakarnarjem po Avstro-Ogrskem srečke in s tem tudi plakate. Plakate pa samo v nemškem in italijanskem jeziku. Take plakate poslala je tudi slovenskim tobakarnarjem v naši vasi. Eden teh tobakarnarjev je pisal takoj po slovenske plakate. Ali obstal je, ko so mu na njegovo pismo odgovorili, da slovenskih plakatov nimajo, da mu pa zato pošljejo hrvatskih. Naj bodo, torej, hrvatski plakati. Ali v resnici čudno je to, da 1 milijon in pol Slovencev ne sme imeti v svojem jeziku plakatov, došim imajo 700.000 Italijanov vse, kar hočejo.

Nota bene — da e. kr. finančni organi zahtevajo od slovenskih tobakarnarjev, da morajo razobešati plakate na korist državne loterije. Tega pa slovenski tobakarnarji ne morejo storiti, prvič ker sami ne razumejo, kaj je na teh plakatih pisano, drugič ker se smejo provocirati mirnega slovenskega ljudstva.

Govor starost »Tržaškega Sokola«, dr. O. Rybára na zabavi v Boljuncu. Na lepi zabavi, ki se je vršila dne 24. septembra v Boljuncu mesto napovedane slavnosti, je imel starosta »Tržaškega Sokola«, brat dr. O. R y b á r nastopni govor: Stoletja in stoletja že se zaganjajo razburkani valovi v lepe bregove našega sinjega morja, jih izpodkopujejo in pripravljajo, tako, da s strahom pričakuješ časa, ko jih razjarjeno morje razdobi.

Ia tako se tudi že stoletja in stoletja zaganja moč latinskega sveta v naše slovenske naselbine, tu v lepem Primorju, ter jih skuša s pritiskom od zgoraj in s izpodjedanjem življenske moči od spodaj odtujiti Slovenstvu.

No, kakor naše sive skale nepremično in nepoklebovano kljubujejo besnim morskim valom, tako tudi naš čvrsti slovenski rod že stolet in stoletja odbija vtrajno in značajno vse silovite in vse zvijačne napade na slovensko posest ter stoji pogumno na straži Slovenstva proti Romanstvu.

Izlasti naš Breg odlikoval se je že od nekdanj s probujenostjo svojih slovenskih prebivalcev, ki so se zbirali okoli slovenske zastave že v časih, ko so se drugod po slovenskih pokrajinah še komaj zavedali svojega slov. imena in ko so v samem srečju Slovencev, na Kranjskem, po mestih in trgih šepirili Nemci in nemškuterji.

Ziv dokaz tega ranega narodnega življenja nam podaja ravno današnja velepomembna slavnost. Teško kje drugje po naši slovenski demovini bi našli kraj, kjer bi se mej priprostim narodom nabajali močje, ki že 50 dolgih let gojijo narodno petje in kakor slovenski peveci stojijo v vrstah bojevnikov za narodno stvar.

Petdeset let je kratka doba v neskončni vrsti let, ki si sledijo od večnosti do večnosti, no, petdeset let je važno razdobje v zgodovini našega malega naroda.

V nekaj več nego petdesetih letih stopil je naš narod iz lastne moči v vrsto kulturnih narodov, v zadnjih petdesetih letih je naš od vseh razmerjen narod premagal na kulturnem polju pot, za katero so rabili drugi srečnejši narodi stoletja in stoletja.

A naš Breg je bil mej prvimi, ki so se lotli narodnega dela.

Že pred 52 leti ustanovila sta se pevaka zbor v Boljuncu in v Dolini, ki sta budila narodno zavest. Maogokrat sta skupaj nastopala pod vodstvom sedaj pok. pevovodje, učitelja Čreke, tako tudi na glasovitem tar-

boru v Vižmarjih na binokostni ponedeljek 1. 1869. Tam sta sodelovala tudi današnja naša slavljena.

L. 1878. dne 27. oktobra bil je tabor v Dolini, kjer so Slovenci in Hrvati v lepi slogi navdušeno pozdigali svoj glas za svoje narodne pravice. (Zvršetak pride.)

Iz zgoranje okolice nam pišejo: Splošno žalost je vzbudila v Padričah smrt pridnega pevca društva »Slovan«, Justa Grčić h. št. 24. Pokojnika bolezen je bila kratka.

V ponedeljek smo se še skupno zabavali in praprali v slovo sina našega g. Martina Grčića, ki je odhajal k vojakom. To je bila za pokojnika zadnja večerja. Pogreb je bil dne 5. t. m.

Kongres jugoslovenskih književnikov in časnikarjev bo sklican, kakor poročajo iz Belegrada, aradi tekočega meseca v Beogradu. Dotična vabila se razpošljejo v kratkem. Na tem kongresu se ima baje ustanoviti zveza jugoslovenskih književnikov in novinarjev.

Pogreb pokojnega gorliškega kneza in škofa Andreja Jordana bo najbliž, kakor javljajo iz Gorice, prihodnji torek dopoldne. Vendar ni še to natančno določeno.

Celovski občinski svet se je na predlog župana Neunersja izrekel solidarnim z nemškimi izgedniki v Brnu. Proti je glasoval socialno-demokratični odbornik.

Tuji v Ljubljani. Meseca septembra t. l. je došel v Ljubljano 4200 tujecev — 309 manj nego meseca avgusta in 100 več nego v istem mesecu minolega leta.

Temperatura se je v Novemestu nenadoma znižala od 35 stopinj Celzija na 10 stop. C.

Sam je šel v past. Anton Simčič je šel predinočajim jako pozno na ponočni policijski urad, ki je v ulici Tigor, in tam prijavil, da mu je neznan žepni tat ukrad 16 kron, mej tem ko je on dremal pri mizi v krčmi »Al. Australia«, v ulici di Crosada štev. 1.

Uradnik je vzel na zapisnik njegovo prijavo, potem mu je pa povedal, da ga mora djati pod ključ. To pa zato, ker je njegova ljubica Terezija Škilian prijavila, da jej je grozil, da jo bo ubiti.

Simčič je z globokim vzdihom dejal: »Mar bi bil molač o teh nesrečnih šestnajstih kronah!«

Slepar? 28-letni Just Z., doma iz Sežane, je bil tekom predinočaja noči aretovan na zahtevo Jakoba Cattaruzza. Ta poslednji namreč trdi, da je Z. osleparil mešetarja Malalana iz Sežane za 84 kron. Z. pa trdi, da ni osleparil nikogar in da omeujeza svota denarja ni bila Malalanova, ampak, da jo je on dobil od nekega Vatoveca, ki je doma iz Materije.

Z. je pa moral vendar ostati pol ključem, vsaj dokler se vsa stvar ne razjasni.

Koledar in vreme.

Danes: Brunon, spoznavalec; Vitomir; Dragislava. — Jutri: Justina, devica; Hudislar; Dragonika. — Temperatura večeraj: ob 2. uri popoldne + 16° Celsius. -- Vreme večeraj: dež s hudimi nalivi.

Društvene vesti in zabave.

Dva velika umetniška koncerta v »Narodnem domu« v Trstu. Združeni umetniki hrvaškega deželnega gledališča v Zagrebu, kraljevskega srbskega narodnega gledališča v Belegradu in slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani, namreč operetna pevka gospica Hujacina Vugrinčičeva iz Ljubljane, deklamator in recitator gospod Mihajlo Marković iz Zagreba in gospod Milutin Stevanović iz Belegrada, ki je poznan kakor eden najboljših humoristov, namestavajo prirediti v soboto dne 7. t. m. in v nedeljo dne 8. t. m. dva velika umetniška koncerta v koncertni dvorani v »Narodnem domu«.

Na vsoporedu teh dveh koncertov je pevanje operetnih in koncertnih komadov ter kupletov, dalje deklamacija, recitiranje in humoristični prizori.

O nameranih koncertih so goraji umetniki pismeno iz Pu'e obvestili društvo »Narodni dom«, kateremu so naznanili, da pridejo dne 7. t. m. na osebni dogovor. Ako sklenejo dogovor naznanimo v jutrajšnji številki »Edinosti« natančen vsopred, uro in cene za oba koncerta.

Reški »Novi list« se je jako pohvalno izrazil o predstavah rečenih umetnikov.

Tržaški Sokol» priredi v soboto 7. t. m. ob priliki otvoritve letošnje plesne se-

zone plesni venček, na katerem bo sviral orkester. Začetek ob 9. uri. — Vstopnina za žlane K 0-80, za nečlane K 1-20, za gospodične K 0-50. Istodobno bodo gospodične dobivale pri blagajni iskaznice za nadaljne plesne vaje, ki se bodo vršile redno vsako soboto od 9—12. ure zvečer.

Ako bi kdo izmed bratov ne prejel vabila valed pomanjkljivega naslova, bodi vabljen tem potom.

Vaditeljski zbor »Tržaškega Sokola« je sklenil sledeči telovadni red: **Za redne telovadbe:** ponedeljek, sreda in torek od 8. in pol do 10. ure. — **Za starejše brate:** torek in četrtek od 8. do 9. ure. — **Za gojence:** sreda in sobota od 3. do 4. ure. — **Dijaki:** ponedeljek in četrtek od 6. do 7. ure — **Ženski oddelk 14—20 let:** torek in sobota od 6. do 7. ure.

Razne vesti.

Zmanjkalo je vode. Deželno sodišče na Dunaju je teh dni izreкло obsodbo, ki utegne zanimati hišne gospodarje. V neki hiši se je konstatiralo, da se upotrebljava velika množina vode. Na dan jo je šlo okoli 200 hektolitrov nad navadno mero. Temu je bila kriva neka pokvarjena cev, ki je v kleti puščala to množino vode, ki se je izgubljala v zemlji. Mestna občina dunajska je zahtevala od hišnega gospodarja, da nadomesti škodo v znesku 2029 kron. Ker gospodar ni hotel plačati, je občina nastopila pravno pot. Deželno sodišče je izreкло rassodb, da je toženi hišni posestnik dolžan nadomestiti mestni občini dunajski škodo, češ, da ima mestna občina skrbati samo za cevi v mestnih tleh, ne pa za one, ki se nabajajo v področju privatnih posestnikov, kakor trdi to hišni gospodar. Više sodišče je odbilo priziv hišnega posestnika proti tej sodbi kakor neosnovano.

Česka cerkev na Dunaju. Čehi namestavajo zgraditi na Dunaju svojo cerkev, v to svrho je grof Jan Harrach izdal poseben obklic.

Mednarodni kongres proti tuberkoloz. V ponedeljek je bil v Parizu otvorjen mednarodni kongres proti tuberkoloz. Kongres je otvoril sam predsednik Loubet.

Krapinske toplice na Hrvaškem je v minuloli poletni sezoni obiskalo skupno 5620 oseb. Od teh jih je bilo 35 iz inozemstva.

Uničena žetev sladkorja in riža. Londonskemu »Daily Chronicle« so sporočili iz Meksike, da je tamkaj vsled silnega nevrmenja popolnoma uničena žetev sladkorja in riža. Tudi bombaževina je silno trpela.

Otvorjenje beligradskega vseučilišča se bo vršilo uradno dne 15. t. m.

Umorstvo v službi. Budimpeštanski list »Az Ujsag« poroča iz Stolnega Belegagrada, da je v tamošnji ulanski vojsaici stražmešter in štačni trobentar Ivan Zubrzycki v torek jutraj v hlevu ukazal ulanocu Damijanu Dimitrijevičev, naj stražmeštrovega osedlanega konja pelje iz hleva. Ulanec je izjavil, da nima zato časa. Stražmešter se je radi tega razrdil in je ukazal Dimitrijeviču, naj se takoj poda v posamni zapor. Ulanec je odvrnil, da mu stražmešter ne sme kaj takega ukazati; ako ima kaj proti njemu, naj ga pozove na raport. Zubrzycki je hitel v svojo sobo, si je opasal sabljo in se povrnil. Dimitrijevič je šel med tem k vodnjaku po vode, kjer ga je stražmešter v hrbet zabol, tako, da se je ulanec takoj mitav zgrudil. Polkovanik je takoj ukazal stražmeštra zapreti. Poslednji služi že 24 let, je čezjen in oče več otrok.

Darila.

Za družbo sv. Cirila in Metodija za Istro so darovali duhovniki o priliki pastoralne konference v sv. Antonu pri Kopru znesek K 10 kateri znesek je uprava našega lista odposlala na določeno mesto.

Trgovina.

Borsna poročila dne 5. oktobra
Tržaška borza.
Napoleon K 19.11 1/2 — 19 13 1/2 angleški K do — Londoni K 40 5 — 40 20
Francija K 96.45 — 95.55 Italija K 95.50 — 95.60 —
Italijanski banrovi — Nemški — 117.50 — 117.60 — Nemški bankov — — —
avstrijska ednosna renta K 100.35 100.55 ogrski kronski renta K 16. — 96.30, Italijanska renta — — — kreditu akcije K 677 — — 679.
državne rentnice K 81. — 683. — Lombardi K 115. — 167. — Hrv. dov. akcije K 784. — 791.

Srečke: Tisa K 331.75 — 335.75, Kradit K 496 — do 483. — Bodenkredit 1880 K 302 — 310. — Bodenkredit 1889 K 302 — 310. — Turška K 145. — do 147. — Srbske — — — — —

Dunajska borza ob 2. uri pop.		
	včeraj danes	
Državni dolg v papirju	101.35	—
„ „ srebro	101.50	—
Avstrijska renta v zlatu	119.40	—
„ „ „ kronah 4%	101.50	—
Avst. investic. banka renta 3 1/2%	92.20	—
Ogrska renta v zlatu 4%	114.95	—
„ „ „ kronah 4%	96.15	—
„ „ „ 3 1/2%	87.25	—
Akcije nacionalne banke	1625. —	—
Kreditne akcije	677.50	—
London, 10 List.	239.90	—
100 državnih mark	117.42 1/2	—
20 mark	23.47	—
20 frankov	19.09	—
100 ital. lir	95.45	—
Cesarski cekini	11.31	—

Parizka in londonska borza.
Pariz. (Sklep.) — Francozka renta 99.72, Italijanska renta 105. — Španski exterieur 93.22 ex. akcije otomanske banke — — — Menjice na London 251.45.

Pariz. (Sklep.) Avstrijska državna želaznica — — — Lombardi 112. — avstrijska turška renta 90.95, avstrijska renta — — — ogrska 4%, zlat. renta 96.80, Londona 486 — turška srečke 134.50 parizka banka 15.72, Italijanske regionalne akcije — — — akcije d. d. d. 16.17. München.
London. (Sklep.) — Kopenha. banka 89 1/2, Lombardi 4 1/2, vrebno 23 1/2, španska renta 92 1/2, Italijanska banka 104 1/2, turški diskont, 3 1/2, menjice na Dunaju 24.26. München.

Tržna poročila 5. oktobra.
Budimpešta. Pšenica za okt. K 15.94 do K 15.96, riž za okt. K 12.98 do 13. — — — — — oves za okt. od K 12.74 do 12.76; koruza za maj K 13.32 do K 13.34
Pšenica: ponudke zadostne, povpraševanje srednje. tendenca trdna. — Prodaja 45.000 met. stotov, za 5 do 10 st. zvišanja. Druga žita vzdržano. — Vreme: hladno in oblačno.

Havra. Srebro — — — — — Kava Santos good average za okt. 48. — — — — — Kava Rio de Janeiro dohava. — Stalno, nespremenjeno, do 5 stotink nižje. Prodaja: 2030 vreb.

Hamburg. (Sklep. pop.) Kava Santos good average za oktober 39 — — — — — za dec. 39 1/2, za marec. 39 3/4, za maj 40 1/4. Stalno. Kava Rio de Janeiro dohava 40 — 41. navadne rente 42 — 43. avstrijske doh. 44 — 45
Hamburg. (Sklep.) Sladkor za oktober 17.70, za november 17.70, za dec. 17.75, za januar 17.90, za febr. 18. — — — — — za marec 18.2. Stalno. — Vreme: oblačno.

London. Sladkor iz reps surov 8 1/4. Sl. Mirno.

Pariz. Riž za tekoči mesec 5.25, riž za november 15.50, za nov. februar 15.75, januar-april 16. — (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23.25, za november 23.35 za november-februar 23.65, za jan. april 23.85 (mirno). Moka za tekoči mesec 30.70, za nov. 30.80 za nov. februar 31. — za jan. april 31.40 (mirno). — Repiče olje za tekoči mesec 43 1/2, za nov. 48 1/2, za november-dec. 49. — za januar-april 50 1/2 stalno. — Spirit za tekoči mesec 34 1/2, za nov. 33 1/2, za jan. april 33 1/2, za maj-avg. 35 1/2, stalno. — Sladkor surov 80 use tov. 20 1/2 — 20 3/4, mirno, bel za tekoči mesec 24 1/2, za nov. 24 1/2, za oktobar-januar 24 1/2, za januar-april 25 1/2 (mlačno) rafinir. 58 — 58 1/2, Vreme: nestanovitno.

Loterijske številke, izrebane dne 4.

oktobra:			
Lvov	89 60 84 83 41		
Praga	2 53 35 78 62		

„Ne kliči vraga!“ Izvirna šaloigra v enem dejanju je ravnokar izšla, ter se vdobiva po 50 st., po pošti 10 st. več, pri spisatelju in založniku **Jaki Štoka**, Trst, ulica Giorgio Galatti 18.

Policijska loterija. Srečkanje iste se bo vršilo brez odloga dne 11. nov. t. l. v palači policijskega ravnateljstva na Dunaju. Loterija se je jako priljubila občinstvu vsled njene lepe in solidne sestave dobitkov na biseri, zlatanini in srebrenini. Srečke stanejo po 1 krono in se vdobijo v vseh menjalnicah, oterijah in tobakarnah.

Sprejemajo se vsakovrstna dela in po posebnih načrtih. Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

Tovarna pohištva

— RAFAEL ITALIA —
Velikansko skladišče in razstava pohištva in tapetarij

TRST
ulica Malcanton štev. 1
po zelo niskih cenah.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (Solsko peslepe).

Cene, da se ni bati nobene konkurence. Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih. Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

V Lonjerju! Kdor si misli kupiti prašiča, naj pride do nedelje v Lonjer. Cena nizka.

Mož vešč slovenskega, italijanskega in nemškega jezika želi vstopiti kakoršno koli službo. Ponudbe na »Edinost« pod šifro »Mož«.

Authorised School of Languages
učni moderne živeče jezike od profesorjev dotičnega materinega jezika. Trgovinska korespondenca. Kombinirana metoda. Brezplačne pojasnila daja autorizovana šola za učenje jezikov za odraslene in otroke v Trstu, ulica Nuova št. 11, II. nadstr.

V najem se odda prazna soba, krasen razgled in soba meblowana za dve osebi Acquedotto 81, IV.

Meblovana soba se odda v ulici Commerciale št. 9 II. nadstr.

V najem se oddajo 2 sobi in kuhinja v Škorklji števil. 139 (za vojaško bolnišnico).

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5—70 hektolitrov dajapro po jako zmernih cenah tvrdka Alex. Breyer i sinovi, Krizevac.

Enotehnik želi stopiti v strokovno prakso. Naslov pove uprava »Edinost«.

Pisar 18 let star, z lepo pisavo, dobrimi spričevali, vešč slovenskega in nemškega jezika, v odvetniških in notarskih poslih izurjen, želi takoj vstopiti v službo od začetka tudi z malo plačo. Naslov pove uprava »Edin.«

Čevljarski pomočnik se sprejme takoj. — Ohrniti se je na naslov Jos'p Rupel, Barokovlje št. 376.

Izvrsten sir.

Podnanaška mlekarina in sirarna v Hruševji pri Postojni ima v zalogi obilo dobrega, vlezanega sira, katerega oddaja po 1 K 44 st. kg.

P. n. trgovci in krčmarji se opozarjajo, da ne zamude prilike. — Kdor hoče imeti dober sir, naroči naj si ga pri imenovani zadrugi.

Občno-gospodarsko društvo v Nabrežini registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Vabilo

izredni občni zbor
ki se bo vršil
na nedeljo 15 oktobra 1905 ob 3 uri popol.
v društveni krčmi.

Dnevni red:

1. Polaganje računa za leto 1904.
2. Poročilo pregledovalcev računov.
3. Volitev novega načelnštva.
4. Volitev treh udov v pregledovanje računov za leto 1905.
5. Čitanje revizorjevega poročila.

NABREŽINA, 5. okt. 1905.

Načelnštvo

Šunka s kožo

po 1 gl. brez kosti 1 gl. 10 nč., plečeta brez kosti 90, slanina in suho meso po 80 nč., prešičevi in goveji jeziki po 1 gl. glavina brez kosti kilo po 45 nč., dunajske 80, ala krakovske fine po 1 gl. iz šunke zelo priljubljene 1 gl. 20 novč. Velike kranske fine klobase po 20 novč. Slivovka II. vrste po 1 gl., III. vrste po 70 novč., brinov cvet pravi (Essenz) liter 2 gl. Kislo zelje 100 klg. gold. 7— brez sodčkov.

To pripoznano dobro blago pošilja po povzetju od 5 klg. naprej

JANKO SIRC

prekajevalec in razpošiljatelj z vil v Kranju.

Stavbinski materijal

kakor korce, vsakovrstno opeko, pesek, apno, živo in ugašeno, se dobiva po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence, pri tvrdki

Belli & Corsi

ulica Economo št. 12 (stari mlin).

Vsak dan

dohaja velika množina fuštanja in blaga za ženske obleke, same novosti v

trgovino z manifakturnim blagom

ulica Barriera **Artur Pontini** ulica Barriera vecchia št. 34. vecchia št. 34.

po jako konkurenčnih cenah.

Bogat izbor perila, spodnjega oblačila, modercev, čipk, drobnarij in nakitov.

Oglas natječaja.

Odbor »Narodnega doma« u Pazinu, koj leži na najlepšoj poziciji grada te imade udobne i ukusne prostorije. bilo za hôtél, restaurant, vrt, štaju, otvara natječaj za mjeso hoteliera — restauratera.

Molbe imadu se predložiti gorepomenutom odboru do 15. t. mj. i istim treba priložiti eventualne potvrde usposobljenja za posao hoteliera-restauratera i poznavanja hrvatskog ili slovenskog i drugih u ovom kraju običajnih jezika.

»Narodni dom« otvara se po prilici početkom decembra t. g.

Potanje obavjesti i dogovori mogu se imati svakodobno kod odbora.

PAZIN, dne 1. Listopada 1905.

Odbor „Narodnog doma“.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročtvom.

Piazza Caserma števil. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilna uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%.

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono.

Posojila daja samo zadrugi in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure: od 9.—12. dopoldne in od 3.—4. popoldne.

Izplačuje vski dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Narodni kolek je

včobiti pri upravi

„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAČ KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH VARNOSTIH

KATALOGI BREZPLACNO.

Podpisani priporoča slav. občinstvu, vojaškim in civilnim krogom svojo v ul. GIOACHINO ROSSINI št. 24 (zraven cerkve sv. Antona novega), na novo otvoreno, z najmodernejšim blagom bogato opremljeno

krojačnico.

Bogata zaloga tu- in inozemskih tkanin, sukna in vseh v krojaško obrt spadajočih predmetov. Velika izbira najmodernejšega angleškega blaga. Delo precizno, cene zmerno. Naročbe se izvrše točno in se dostavljajo na dom.

Vnanje naročbe se sprejemajo vsak čas in se točno izvrše. — Mnogoletna skušnja, katero si je prisvojil podpisani glede kroja civilnih in vojaških oblek, jamči za ukusni kraj, kakor tudi za solidno, trpežno delo in izvrstno blago.

Z odličnim spoštovanjem

AVGUST ŠTULAR.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejema vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelu po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.

Vsa zavarovanja sprejema ter daja vsa pojasnila

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst

ULICA TORRE BIANCA 20

Zastopniki za vsako mesto, trg in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.336 80 K, izplačane odškodnine: 82.737.159 57 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s veskosi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Službo krčmarja

razpisuje **Konsumno društvo**, vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Rojanu. Prošnje je vložiti pri g. Juliju Mikota pri »Delavskem podpornem društvu« v Trstu ul. Giorgio Galatti št. 18, II. n. do 1. novembra 1905.

ODBOR.

Dragotin Vekjet - zlatar

v Trstu, Corso Štv. 47

priporoča vsakovrstne

zlatenine in srebrnine ter žepne ure.

Sprejema poprave ter kupuje zlato.

Cene zmerno.

Zaloga

izvoznomarčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)

pive

v sodčkih in v buteljkah, kakor tudi

kvasa

iz tovarne Bratov Reininghaus

Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Glasshübler

vedno sveže kisle vode

po zmernih cenah

pr

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti števil. 10.

Alojz Cian & A. Visintini

naznanjata cenjenemu občinstvu, da sta prevzela na lasten račun trgovino in avtorizovano krojačnico

Alla Città di Trieste

v ul. Torrente št. 10 (nasproti gledišču Goldoni).

Tam se vdobiva velika zaloga izgotovljenih oblek za odrasle in dečke. Delavske hlače prve vrste kakor tudi blago vseh vrst in najposlednejše

novosti.

Pekarna i sladničarna z lastno tovarno biškotov

Fran Lampe

TRST - ulica Molin Grande št. 32 - TRST

3 krat na dan svež kruh, raznovrstne moke prvih ogrskih mlinov, fine vina v buteljkah, sladčice itd. Sprejema naročbe za sladčice.

Velik izbor inozemskih in lokalnih vzorcev.

Pozor!

Pozor!

Nova krojačnica.

Piazza della Barriera 3 I.

Slovenski napis.

Izvršuje vsa v krojaško stroko spadajoča dela v popolno zadovoljnost. — Najnižje cene! Priporoča se udani

Slavoj Škerl.

Nad 40-leten vseh.

Najstarejša medicinska specialiteta naše pokrajine.

PASTIGLIE PRENDINI

(od oholjene sladke skorje)

Iznajditelj in izdajatelj P. PRENDINI

v TRSTU.

Odlikovane z kolajnami in diplomami na prvih mejnarnodnih razstavah.

Počasčene se zaupanjem odličnih zdravnikov ter predpisane kot domače zdravilo pri: grlobolu, kašlju, hripavosti, upadanju glasu, kataru.

Zamorejo jih uživati tudi otroci, nadalje pevci, govorniki ter učitelji, da zadobe čist in svež glas.

NB. Pazite na nepoštene ponarejanja ter zahtevajte vedno „Pastiglie Prendini“.

V skatlicah: v lekarni „Prendini“ v Trstu ter v vseh boljših lekarnah tukaj in v Evropi.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt v znanjujočimi se vplacili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividenca.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkrajše. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokristne namene.